

Teema:

Vabariigi Valitsuse piirkondlik esindaja Ida-Virumaal

From: Krista Aas

Sent: Wednesday, October 30, 2024 8:24 PM

To: 'kaire.luht@agri.ee' <kaire.luht@agri.ee>

Cc: Tarmo Miilits <Tarmo.Miilits@siseministeerium.ee>; Martin Tulit <Martin.Tulit@siseministeerium.ee>

Subject: FW: Vabariigi Valitsuse piirkondlik esindaja Ida-Virumaal

Tere veelkord,

Vastuseks regionaalministri kirjale ja palvele esitada ettepanekud selle kohta, kuidas järgmine Ida-Virumaa piirkondlik esindaja saaks meie valitsemisala huve parimal moel esindada, edastan nüüd SiM ettepanekud konkreetsemalt:

I Ettepanek kodanikuühiskonna valdkonnas:

1. **Viia kokku ja olla kontaktiks** Ida-Virumaa vabaühenduste ja kogukondlike liikumiste ning mujal Eestis tegutsevate kodanikuühiskonna organisatsioonide ja katusliitude vahel.
2. Toetada Ida-Viru Ettevõtluskeskust Ida-Viru vabaühenduste suurema koostöö ja suhtluse edendamisel, nt **Ida-Virumaa kodanikuühiskonna võrgustiku loomise/arendamise kaudu**.
3. **Toetada kogukonnakeskse valitsemisviisi tutvustamist ja rakendamist** Ida-Viru omavalitsustes kohalike elanike ja vabaühenduste informeerimiseks ja kaasamiseks kohaliku elu puudutavatesse küsimustesse. Toetada kohalike dialoogide ja ümarlaudade korraldamist koostöös KOV-idega, kuidas kogukonnad saaksid tõhusalt kaasa rääkida kohalike küsimuste otsustamisel.
4. **Informeerida kohaliku elanikkonda** ühiskondlikest ja kogukondlikest osalusvõimalustest ja julgustada ühiskonnaelus kaasa lööma.

Põhjendused:

Lähtuvalt julgeolekupoliitika alustest on Eesti julgeoleku üheks aluspõhimõtteks sidus ja ühtehoidev ühiskond, kus avatud ja kaasav riigivalitsemine on väärtustatud, Eesti elanike usaldus riigi vastu on kõrge ning inimesed osalevad aktiivselt **tugevas kodanikuühiskonnas**. Eesti julgeolekut tugevdab sidus kodanikuühiskond, kus teadlikul kodanikuaktiivsusel on julgeoleku ja turvatunde edendamisel oluline roll.

Viimane Eesti inimarengu aruanne kirjeldab, et kui **inimeste arvamuste ja vajadustega valitsemisel ja otsuste (puudub hea ja kaasav valitsemine) tegemisel ei arvestata, tekitab see pettumust ja trotsi, soodustab alternatiivtõlgenduslike sotsiaalmeediagruppide teket, valeinfo levimist, polariseerumist ning üldist usaldamatust**.

Ka 2023. a integratsiooni monitooringu tulemused näitavad, et 59% eestlastest ning vaid 29% muust rahvusest Eesti elanikud tunnevad end osana Eesti ühiskonnast, mis viitab sotsiaalse võõrdumuse levikule. Kõigist vastajatest tundis 15% (eestlastest 11% ja muust rahvusest 25%) end Eesti ühiskonda mitte kuuluvana elik **neljas muust rahvusest püsielanik ei tunneta end Eesti ühiskonna täisväärtusliku liikmena**. Vaatamata Eesti tugevale kodanikuühiskonnale on kodanikuaktiivsus mitmetes valdkondades madal. Inimesed ei ole alati teadlikud oma osalusvõimalustest või ei tunne, et neil oleks reaalne mõju avalikus elus.

Arutelusarjas „#kuidasmekestame“ leiti, et mida tugevam on kohalik demokraatia ja võimekamad on kogukonnad, seda vähem inimesed maapiirkondadest linna või välismaale rändavad. Ning **kuulatud ja kaasatud** elanik, kes tunnetab, et tema ideede ja arvamustega on arvestatud, **rahulolevam ning suurema usaldusega**.

Eestis on KOV-ide vahel suur varieeruvus koostöövõimekuses ja valmisolekus kaasata kogukondi ja kodanikuühiskonda otsustusprotsessidesse. Paljud KOV-id on kas ressursipuuduses või ei näe otsest kasu kogukonna osalemisest, mis piirab kogukondade mõju kohalike otsuste tegemisel. Seepärast on kogukondade võimendamiseks ja kohaliku tasandi osaluse tõstmiseks oluline **arendada kogukonnakeskset valitsemisviisi**, st et kohalik omavalitsus koos kohalike elanikega koostab ülevaate oma kogukondadest, kogukonnad valivad oma esindajad ja kohalik omavalitsus kaasab kogukondi, kohalikke noori, ettevõtjaid, kohalike riigiasutuste esindajaid jt olulisi osapooli otsustusprotsessidesse.

Käimasoleva KOV valimisõiguse muutmise debati taustal omandavad eelkirjeldatud ülesanded ja väljakutsed uue mõõtme, et vältida polariseerumise ja usaldamatuse kasvu ning toetades demokraatlike väärtuste püsimist Ida-Virumaal ning pakkudes praktilisi väljundeid kohaliku elu küsimustes kaasa rääkimisel ja otsustamisel olukorras, kus KOV valimiste hääletamisõigust ei pruugi suurel osal elanikkonnal enam olla.

II Ettepanek leida võimalusi toetada Sisekaitseakadeemia Narva õppekeskuse arendamist, eelkõige taristu arendamiseks investeringuvõimaluste leidmisega.

Põhjendused: Sisekaitseakadeemial on eesmärk luua SKA Narva õppekeskuse baasil rahvusvaheline sisekaitsealane koolitus- ja teadusarenduskeskus eesmärgiga:

1. arendada ja mitmekesistada õpikeskkonda ja -võimalusi Ida-Virumaal, suurendada teadus- ja arendustegevuse võimekust, eelkõige piirihalduses ning laiendada innovatsiooniks vajalike lahenduste testimis- ja katsetaristut ja käivitada projektid koostöös teiste teadusasutustega ja valdkonna tehnoloogiaettevõtetega.
2. Projekti realiseerimisel tekib SKA-l võimalus pakkuda väljaõpet, korraldada lühiajalisi rahvusvahelisi koolitusi (kuni 10 koolitust aastas, kuni 45 inimest 1-2 nädalat), korraldada tasemeõpet ja täiendkoolitusi pakkudes mh ümberõppevõimalusi piirkonna töötajatele, käivitada koostöös teiste teadusasutustega ja ettevõtetega piirihaldusalased rakendusürituste ja innovatsiooniprojektid.

Põhjendused: Narvas on olemas tingimused õppeks ja TA tegevuseks kasutades piiritaristut EL välispiiril, sh eri tüüpi piiripunktide ning maismaa- ja merepiiri võimalusi, kohapeal olevat ekspertiisi. Õppekeskuses on head võimalused ühisprojektideks regioonis tegutsevate teadusasutustega.

Puudujääkideks on: oluline majutuskohade puudus; vähe klassiruumi, tööruumi ja toitlustuskorralduse puudus; vähene tööjõud võime loomiseks ja hoidmiseks.

Võime loomiseks on vajalik samaaegselt tegutseda kolmel suunal: 1) tõsta Frontexi jt organisatsioonide huvi Narva ja akadeemia vastu ning siseriikliku teadlikkust plaani osas; 2) leida taristu arendamiseks vajalikud investeeringud ja 3) tagada strateegiline koordineerimine ja võrgustikutöö. Piirkondliku esindaja tuge ootame just kahel viimasel tegevussuunal.

Heade soovidega,

Krista Aas
Varade asekancler
Siseministeerium

krista.aas@siseministeerium.ee

+372 5191 5466

From: Krista Aas

Sent: Tuesday, October 29, 2024 9:20 PM

To: kaire.luht@agri.ee

Subject: Vabariigi Valitsuse piirkondlik esindaja Ida-Virumaal

Tere

Saime 24.10. teie palve edastada oma ettepanekud selle kohta, kuidas järgmine Ida-Virumaale määratud piirkondliku esindaja saaks meie valitsemisala huve parimal moel toetada. Annan teada, et nii lühikese etteteatamisega ei saa me osaleda kavandatud arutelul ning saadame oma ettepanekud kirjalikult hiljemalt 31.10.

Etterruttavalt mainin need ära:

1. SiM huvi arendada välja Sisekaitsekadeemia Narva õppekompleks piirihalduse kompetentsikeskuseks ning sellega seoses kinnisvarainvesteeringute rahastamisvõimaluste loomine. Teema oli ka eelmise esindaja laual seoses ÖÜFig, kuid see meede antud eesmärgi saavutamiseks ei sobinud. SiM ootus on aidata kaasa võimalike rahastusmeetmete loomisele/leidmisele.
2. Kodanikuühiskonna võimestamine.

Ühtlasi juhin tähelepanu, et ka eelmisel korral toimus samasugune ideede korje, mille raames esitasime samuti oma ettepanekuid. Need on jätkuvalt aktuaalsed.

Heade soovidega,

Krista Aas

Varade asekanstler

Siseministeerium

krista.aas@siseministeerium.ee

+372 5191 5466

